

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. február 17.

38. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A szocializmus és a morál.

Mi az a szocializmus? Nem egyéb, mint oly társadalmi mozgalom, melyben az ugynevezett nép, a munkás, a földmivelő vagy a negyedik, a legalsó osztály törekszik uralomra. Mint minden társadalmi törekvés, ez is teljesen jogosult. És ha a világtörténelmet tekintjük, azt látjuk, hogy szemünk számos hullámon keresztül haladt a mai realizmusba, és hogy idővel okvetlenül uralomra kell jutnia a társadalom legalsóbb osztályának. Ezt a menetet, folyamatot semmiféle emberi hatalom sem állíthatja meg. A szocializmusnak tehát jövője van. De fontos kérdés, hogy egyelőre lesznek-e nagyobb sikerei? Rendes körülmények között nem. Ha csak egy véres, egy szörnyű forradalom nem diktál egyes pontokat, mint 16 '9-ben és 1792-ben, mind erőlenebb lesz a szocializmus. Később üldözésnek, elnyomásnak lesz kitéve. Előbb az anarkistákon kezdik az üldözést, utóbb a szocialista vezérekre kerül a sor, végül mindnyájukra. Az idealizmus még e hullámban sem tűri meg a szocializmust, mely merő individualizmus, vagyis az egyének részvénytársasága. Mikor ugyanis a három eszmét, a szép, jó és igaz eszméjét egységben fogja fel az ember, mikor a tekintély és hagyomány s az általános nagy civek uralkodnak bennünkben, akkor nem lehetünk barátjai a realizmus szét hulló, szétmálló társadalmi felfogásának, relativizmusának.

Különbén maga a szocializmus is súlyos helyzetbe jutott s erősebb érzi az idealizmus nyomását. Minden ízében bomlik. Részekre, pártokra oszlik, melyeknek okát senki sem tudja megmondani vagy állítólag nem akarja bevallani. Mert úgy szoktuk mi emberek, hogy a mai irányok, pártok hivat rosszasággal, romlottsággal, hamissággal vádoljuk, mintha tehetnének róla, hogy nekik más meggyőződésük van. A szabadelvűt gyűlöli a reakcionárius, a klerikális realistát az idealista, a merkantilistát az agrárius és így tovább a mai társadalom ezerféle csoportjából az egyik a másikat. Pedig az illetők csak annyiban okai e gyűlöletnek, amennyiben részei, tagjai valamely gyűlölt és gyűlölt osztálynak, melyből nem tudnak vagy nem óhajtanak kivánni, lelkükre nem hatott annyira az idealizmus vagy realizmus, hogy szakíthatnának.

De hát mi az oka a szocializmus bomlásának?

Az ébredő és győző idealizmus, mely szívünkben, elménkben új életre kelti a tekintélyi morált. Így látni ezt a XVIII. század végén, mikor a társadalomból lassankint pusztulnak a politikai és szociális utópia mesterei vagy legalább ártatlanoknak, egyszerű ábrándozóknak tekintik őket. 1815 körül elérte délpontját az idealizmus, és a realizmus utjára tér az ember. Az egész művelt világot betölteni látszik az anyagi érdekek hangoztatása. Államférfiak és politikusok tele vannak anyagi kérdésekkel.

De mintegy husz év óta ébrednek, sőt ma már derekasan működik az idealizmus, mely gyarlóknak, hitványoknak, romlottak vallja az embert, akit meg kell fékezni és jóra kényszeríteni.

Reális időbeli légységünk jónak tartja az emberi természetet s ezzel indokolja az egyén önállóságának, szabadságának követelését; ideális időkben az ellenkező szempontból indulunk ki s meg akarjuk fékezni az embert. Most tehát egyszerű kép tárul elénk, az ideális és reális gondolkodás harcának képe. Mivel a morál kérdése foglalkoztatja az embereket, a szocialisták sem menekülhetnek előle és számos bölcseletjük, gondolkodójuk részint a maga, részint mások megnyugtatására fejtegetik a morál kérdését s igazolni akarják az idők árával módosuló tanaiakat.

Például az egyik azt mondja, hogy a szolidaritás a morál, a másik, hogy maga a szocializmus a morál, a harmadik, hogy a társadalmi igazságosság a morál, a negyedik, hogy a humanitás a morál, az ötödik, hogy az egyenlőség a morál. És így tovább.

Mikor azt halljuk merészen hangoztatni, hogy maga a szocializmus a morál, eszünkbe jut azt felelni reá, hogy ma nincs már igazi szocializmus, azért is vannak annyi pártra, felekezetre töredeve, bomolva.

Most csupán munkások vannak, akik bérharcot indítanak a gyáros ellen, vannak anarkisták, akik a fejedelmekre s a vezető államférfiakra leskelődnek, de igazi szocialisták, a milyeneket a XIX. század lelkes emberei között ismertünk, akik rajongtak a gondolatért, hogy az ember édes testvére, hű felebarátja embertársának, ma ily szocializmus nem lehetséges.

Ma van patriarkális védelme a szegény kisiparosnak, a jámbor földmivelőnek, az egyszerű munkásnak, ma fensőbb erkölcsi szempontból bizonyos atyai jóakarattal tekintünk az inségesre, a nyomorgó munkásra: ez azonban idealisztikus, nem pedig szocialisztikus gondolkodás.

Sokan megütközhetnek azon, hogy most, mikor lapjaink minden hasábjain találkozunk szociális, szociálista, szocializmus szókkal, mikor a szociológiával foglalkozik minden árva gondolkodó, mikor vérengző szociális lázadások, szörnyű forradalmak állnak előttünk: akkor merjük állítani, hogy igazában véve megszűnt, pihenni tért a szocializmus, mert szívünkben kialudtak tápláló eszméi. De rendszeren ez az erkölcsi intézmények, alkotások elkerülhetetlen sorsa.

Sokszor még élnek, látszólag virágnak; pedig már belül korhadnak, romlanak, alapjaik süppednek, támaszaik dűledeznek s ma-holnap összeomlanak.

Ez a szocializmus mai helyzete. Mikor az emberiség a tekintélyt, az isteni morált keresi, és nagy részben megtalálja, senkit, még a szocialistákat sem elégítheti ki a reális idők légy jósága, irgalmas altruizmusa.

Az isteni morál azonban nem ismeri a féktelen ember szabadságát, hanem csak erényét, az önmegtadadást; vallja ugyan a testvériséget és egyenlőséget, de nem a társadalomban, nem a tekintélyben és az anyagi javakban, hanem Krisztusban s az Isten országában.

De még a menyországban sem fogadja el a teljes egyenlőséget, mert ott is elsőbbséget élveznek az Ur szentjei. De mikor elpihennek bennünkben az idealizmus hullámai, ha lecsillapodnak habjai s újra alkotó részek szabadságáért kezdünk rajongni, akkor nem lesz hiu cégér a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje, hanem termékeny idea, melyeket a győzelmes szocializmus zászlain szívesen olvasnak unokáink.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület tegnap esti ülésében folytatta a város 1909. évi költségvetésének tárgyalását. Az ülésen, melyen Vio Ferenc dr. polgármester elnökölt, megjelent 32 városatyja.

Iskolaügyek.

Dalmartello városatyja az új tanítói és segédtanítói állások költségeinek tételénél hangoztatja, hogy ne várjanak a költségvetés végleges letárgyalásáig, hanem most mindjárt nyissanak legalább 6 állásra pályázatot.

A podeszta hozzájárul az indítványhoz és kijelenti, hogy az iskolaszéket minél előbb a szükséges lépések megtételére fogja felszólítani.

Foretich városatyja a gyermekóvók iparostanoncok és fűtők és gépészek tanfolyama tételénél kér magyarázatokat. Kéri, hogy mi van az ő indítványával, melyet annakidején beterjesztett.

Podeszta: Tanulmányozás alatt van.

A szegény tanulók ösztöndíjai tételénél Ossoinack városatyja indítványozza, hogy a tengerész pályára készülő olasz szegény ifjak részére is nyissanak ösztöndíjakat a fiumei magy. kir. tengerészeti akadémiánál.

Kéri, hogy az ügyet terjesszék az iskolaszék elé. Elfogadják.

Jótékonyág.

Stupicich városatyja azt kívánja, hogy a szegény olasz családokat bővebb segélyben részesítsék. A szegények házáról kér felvilágosításokat.

A podeszta azt válaszolja, hogy a szegények háza körültekintő és rendszeres kezelés alatt áll.

Kéri a városatyákat, hogy tegyenek látogatást a szegények házában, hogy e tényekről meggyőződjenek.

Stupicich városatyja indítványozza, hogy a „Mária” árvaház eddigi évi 1000 koronás szubvencióját adják ezentul az „Asilo di Carita” nevezetű gyermekmenhelynek.

A podeszta azt javasolja, hogy a tétel maradjon változatlanul. Elfogadják.

Dalmartello kérde, hogy a gyermekbarát-egyesületnek mért nem szavaznak meg szubvenciót.

A podeszta azt feleli, hogy eddig nem kért az egyesület ily támogatást. Ha ily értelmű konkrét kérést terjesztenek elő, ő a rappresentanza elé fogja vinni.

Egyházi ügyek.

Stupicich városatyja kérde, hogyan áll a fiumei egyházmegyének a zenggi püspökségtől való elválasztásának kérdése.

A podeszta azt válaszolja, hogy a városra nézve kedvezően áll az ügy.

A kormány a különváláshoz elvben hozzájárult s most csak a részletek megállapítása van hátra.

A városi zenekar.

A városi zenekar tételénél Bruss városatyja dicséri az intézményt és indítványozza, hogy a zenekar évi 17,000 koronás tételét emeljék fel 20,000 koronára.

Corrosatz leszolja a zenekart és azt kívánja, hogy a zenekarra fordított költségekből inkább egy zeneiskolát tartsanak fenn.

Bruss, Stupicich, Rudan és Smoquina védik a városi zenekart és azt mondják, hogy itt meghonosodott szokásról van szó, melyet a közönség már megkedvelt.

Paicurich indítványozza, hogy a zenekar ne kizárólag a Dante-téren, hanem más tereken is játszsék.

Rudan hangsúlyozza, hogy minden városban a főtéren szokott játszani a zenekar s hogy ez egyébként is Fiumében az egyetlen alkalmas hely.

A szavazásnál Paicurich és Corrosatz indítványait elvetik.

Az olasz könyvtárak.

Superina városatyja indítványozza, hogy az alközségekben is állítsanak fel könyvtárakat és e célból a tételt emeljék fel 1000 koronával. (Leikes taps.)

Grossich, Bachich, Lenaz és Bellen melegen pártolják az indítványt.

Foretich javaslata, hogy a Manzoni könyvtár tételét emeljék fel 2000 koronára. Elfogadják. (Nekünk fiumei magyaroknak a nagy magyar állam bizony nem juttatja ennek az évi összegnek tizedrészét sem könyvtárakra llyenekre is gondoljon néha-néha, a Zanellákkal való sok ölekezés közben a magyar államnak ide kinevezett képviselője, Nákó Sándor gróf. — A szerk.)

A városi közművek és a kölcsönalap tételéhez érve Grossich azt indítványozza, hogy e két tételt fontosságánál fogva, tegyék át a ma (kedd) esti ülésre.

Az indítványokat elfogadják s ezzel az ülés fél 9 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **A Szabad Lyceum estélye.** A liceum tegnapi estélye Petőfi Sándor emlékének volt szentelve. A nagyszámú közönség mely a termet zsufolásig megtöltötte, igazolta azt, hogy Petőfi tüneményes pályafutása olyan tárgy, mely iránt sohasem tud kiapadni az érdeklődés, melyen, minél tovább vizsgáljuk, annál több fénypontot tudunk felfedezni.

Petőfit, a rendkívüli embert, s a rendkívüli költőt ismertette a felolvasó, Kovács Géza dr., bemutatva lángelméjének hatalmas ragyogását épügy, mint a nagy embereket annyira jellemző különködéseit.

Petőfinék nemcsak költészetében, de tetteiben is kifejezésre jutott az a meggyőződés, hogy nem közönséges embernek született. Merő ellentéte a filisztertipusnak. E különködés épügy jellemzi életmódját, mint költészetét az eredetiség, melynek révén a világ első költői

szellemei közé emelkedett. Ha Arany a legmagyarabbul beszélt és gondolkodott, Petőfi a legmagyarabbul érzett.

A magyarság életét, legkedvesebb lakóhelyét, a magyar Alföldet senki úgy át nem érezte, s oly jellemzően nem ecsetelte, mint ő; a magyarság sok százados gyűlöletét a zsarnokság ellen, s rajongását a szabadságát, semmi nem fejezheti ki hűebben, mint Petőfi hazafias költészetében.

A nagy elmék látónoki képességének és csodálatos adatait leheljük meg költészetében. Nagy hírét épen úgy megjövendölte, mint neje hűtlenségét, s tragikus végzetét a harci mének patái alatt. S mennyi a hív s milyen a mélység szerelmi és bordalaiban. Mintha valami benső rokonság volna az érzések közt, melyekkel e kettőért rajong: szinte nehéz eldönteni, azért szerette-e a bort, mert úgy hevített, mint a szerelem, vagy azért rajongott a szerelemért, mert édes mámorba ejtette, mint a bor.

A közönség az érdekes és szép felolvasást zajosan megtapsolta. Az elismerésből nagy rész illette meg Nádory István mérnököt is, ki a vetítés fáradságos munkáját ezuttal is a megszokott sikerrel végezte.

— **Házasság.** Dr. Málly Ferenc, a fiumei főgimnázium tanára holnap szerdán tartja esküvőjét Pfliegel Gizella kisasszonnyal Trencsénteplicen.

— **Népmagyarosítás.** Steiner Emil az Adria személyszállító osztályának titkára belügyminiszteri engedéllyel Szabó-ra változtatta nevét.

— **A fiumei püspökség ügye.** Dr. Váradny L. Árpád püspök, kultuszminiszteri tanácsos, aki a fiumei püspökség dolgában itt járt, visszaérkezett a fővárosba és beszámolt tapasztalatairól. A fiumei püspökségre vonatkozólag egyházi körökben az a nézet érelődött meg, hogy Fiumében csak püspöki helynöki állás szerveztessék, amelyet prelátusi rangban levő főpappal töltenének be, akit följosítanak bizonyos püspöki funkciók végzésére. A fiumei püspöki helynökség azonban *expoziturája lesz az esztergomi érsekségnek.* A tárgyalásokat ezen az alapon fogják megindítani.

Az „E-s” azt jelenti, hogy a fiumei főpapi állásra alkalmasint gróf Vay Péter pápai protonotáriust nevezik ki, aki kitűnően beszél olaszul, franciául, angolul és minden képesség meg van arra, hogy a magyar katolikus egyházat Fiumében méltó módon reprezentálja. Anyagi javadalmazásáról pedig már jóelőre gondoskodás történt, amennyiben nemrég kapta meg az évi huszonhétezer koronával dotált vaskói, szlavóniai apátságot.

Erre vonatkozólag a „Politikai Értesítő” a következő cáfolatot teszi közzé:

Illetékes részről arról értesítenek bennünket, hogy a fiumei apátság, illetőleg több lap tévesen jelenti, hogy arra nézve gróf Vay Péterrel megegyezés történt. Vay Péter gróf kizárólag a tengeri pástorkodás érdekében működik, azonkívül mint Dráva Szent Mártoni javadalmas apát a fiumeit nem fogadná el. Vay gróf apostoli protonotáris most hagyta el Fiumét, ahol néhány napot töltött mint a kormányzó vendége a kikötővárosban és a Cunard Line Carmania hajóján 2.500 kivándorlóval Amerikába hajózott, mint a vándor munkások lelkipásztora.

— **A Hitelbank mérlege és osztaléka.** A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága február 13-án tartott ülésében megállapította a múlt évi zárszámadást, mely 7.834.472 K 32 fillér tiszta nyereséget tüntet föl, ami — egyelembé véve az áthozatoknál működő költségséget — 183.358 K 57 fillérrel kedvezőbb mint az 1907. évi eredmény. Az intézet kedvező üzletmenetét különösen két tételben látjuk jellemzően kidomborodni. A kamatnyereség növekedésében és az áruüzlet rohamos

fejlődésében. Mindössze a Kartonnyomó ipar és textilkereskedelmi rt., valamint a Fatermelő rt. üzletével járult veszteséggel, de megfelelő összeget le is irtak. A jelentés megemlékezik a fiumei fióknak múlt évben történt felállításáról is. Az elért nyereség felosztására nézve az igazgatóság elhatározta, hogy a részvényesek f. évi március 19-én tartandó közgyűlésének indítványozni fogja, hogy 1908. évi osztalékul folyó évi április 1-től kezdve részvényenkint 40 korona fizetessék ki, 1.035.128 K 07 fillér a tartalékok javadalmazására fordítassék s végül 346.113 K 60 fillér új számlára vitessék át. A tartalékok összege ez által 35.500.000 koronára emelkedik és a 60.000.000 korona alaptőkének 59 százalékát teszi, úgy hogy az intézet mérlegszerűen kimutatott összes saját tőkéje 95.5 millió koronára rug. A saját tőke az intézetre kezelés végett bizott idegen tőkékkel együtt ilyenformán 294,25 millió koronát tesz.

— **Kávét hozó hajók.** A trieszti és a fiumei piac számára Braziliából több hajó van uton nagy kávérakományyal. Az osztrák Lloyd-társaság „Istria” nevű gőzöse a napokban érkezett meg Trieszibe, ahova 59.000 zsák kávé hozott. Az Adria társaság „B. Kemény” nevű hajója e hó 5-én indult el Rióból 60.000 zsák rakományyal. A „Melpomene” osztrák gőzös most rakodik Santosban, ahol 53.000 zsák kávé vesz fel Trieszt és Fiume számára.

— **Isztriai bor Fiumében.** A fiumei kikötőnek a borkereskedelem terén a legélénkebb forgalma Dalmácián kívül a közeli Isztriával van. Az itt termelt bor legnagyobb része Fiuméba kerül és csak kis része jut el Triesztbe. A múlt január hónapban az Isztria-trieszti hajóstársaság és a Magyar-horvát hajóstársaság gőzösei 9383 hektoliter került kihajózásra. A múlt esztendő hasonló időszakában az isztriai-fiumei borbehozatal jóval kisebb, mindössze csak 2790 hektoliter volt. Az isztriai bor nagy behozatala abban leli magyarázatát, hogy Fiumében és környékén szívesen fogyasztják a jellegzetes fanyarizú isztriai bort, melynek olcsósága is nagyban hozzájárul elterjedéséhez.

— **A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság** vasárnap, február 14-én délben 11 órakor tartotta meg idei rendes közgyűlését. A lefolyt üzletév jelentékeny összegeknek tartalékba helyezése és leírása után a bemutatott mérleg szerint 108.184,70 korona tiszta nyereséggel zárul, ami tetemesen fölmúlja az összes előző esztendő közteredményét és az alaptőke több mint tíz és fél százalékos kamatozásának felel meg. A részvényenként hét koronát kitevő osztalék már tegnapról, február 15-étől kezdve a társaság pénztáránál Fiumében és a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnál Budapesten fizetetik ki. A tartalék 20.000 koronával dotáltatván, az intézet tartalékalapja 140.000 koronára emelkedett. A megejtett választások alkalmával Baccarcich Giovanni és Weinhardt Gusztáv kilépvő igazgatósági tagokat újból megválasztották. Az igazgatóságba beválasztották még: Blum Brunót, a Magyar Keresk. r. t. igazgatóját, Giuseppe Constanzo Cloettát, az E. Cunradi Succ. cég beltagját, hijniki Neuberger Ármint, a Neuberger Felix és fia cég beltagját, banijai Reiner Vilmost, a zágrábi textilgyár tulajdonosát, Szalai Bélát, a Magyar Keresk. Rt. igazgatóját, és Dr. Francesco Viót, Fiume szabad város polgármesterét. A felügyelőbizottság tagjaivá egy évi időtartamra megválasztották, Dr. Fialka Gusztávot, Bartos Fülöpöt (új), a Magyar Keresk. Rt. igazgatóját, Dussich Antoniót (új), a Stefano Coschina & Co. cég beltagját, Falter Henriket, a Neuberger Felix és fia cég beltagját, és Smoquina A. F.-t, a fiumei keresk. és iparkamara titkárát. Póttagok lettek: Ország Róbert és Rudas Gyula, a Magyar Keresk. Rt. igazgatói.

— **Baleset vigyázatiáságból.** A via degli Orti 3. számú házban lakó Engel Mór kivándorlási irodai tisztviselő lakásában tegnapelőtt könnyen végzetessé válható baleset történt.

A család 18 éves Kálmán és 14 éves Árpád nevű fia egy szobában aluszak. Az idősebbik, ki a leszámítoló bank helybeli pénztáránál van alkalmazva egy browning revolverrel jött haza és azt lefekvéskor vánkosa alá

rejtette. A fegyvert az ujbpesti bankrablásra való tekintettel vette. Reggel Árpád öccse kíváncsiságból kihuzta bátyja vánkosa alól a revolvert, miközben az idősebbik fiu háttal az ágynak öltözködött. A vigyázatlan fiu játszadozni, kezdett a fegyverrel, mire az egyszerre elsült. A golyó az idősebbik fiut a baloldalon a vastag husban találta és szerencsére nem sértett meg nemesebb részt. A sebesültet a kórházba szállították, hol az orvosok délután kihuzták a golyót a testből. Ma már ágyon kívül van és néhány nap mulva elhagyhatja a kórházat.

Nagy szénzállítmány az államvasutak részére. Az Atlantica hajóstársaság „Morawitz” nevű gőzöse tegnap New-Portból ideérkezett 5700 tonna szénrel az államvasutak részére.

Egy leány öngyilkossági kísérlete. Daneau Mária 24 éves házileány, ki a Via S. Sebastiano 15. sz. alatt lakik, tegnap a feletti bánatában, hogy mostohanyja valamireiért öszszeszidia, kávéjába lysoit kevert s azt megitta. Kévéssel utóbb erős fájdalmakat érzett és nyöszörögni kezdett. Mikor észrevették a leány tettét előhívták a mentőket kik beszállították a kórházba, hol a gyomrát kimosták.

Egy öregasszony balesete. Ninno Mária 70 éves öregasszony, ki a via degli Orti 7. sz. házában lakik, vasárnap délelőtt a piazza Municipión elesett s eltörte a jobb lábát. A közeli Jeromos templomban nyujtották neki segélyt, míg megérkeztek a mentők, kik beszállították a kórházba.

Egy katona orvtámadása. Ma éjjel 12 órakor, mikor a rendőrség két embere 4 személyt kísért be a rendőrségre, valaki figyelmeztette Luchesich rendőrt, hogy hátulról egy élelmezési katona kivont bajonettel közeledik feléje és a nyakába akart szurni. A rendőr épp a legkritikusabb pillanatban fordult meg. A katona futásnak eredt, de sikerült a legényt elfogni. A rendőrségen semmi áron nem akarta nevét megmondani. Átadták az előhívott katonai őrzőnek.

Egy vasutas balesete. Milosevich Károly 38 éves vasuti fékezőt tegnapelőtt Camerla-Moravica állomáson az erős szél levette a fékről. Milosevich lábain szenvedett néhány zuzódást. Egy másodosztályú fülkében beszállították Fiuméba.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 16. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság előadója előterjeszti Justh Gyula elnök ismeretes ügyét, valamint Polonyi Dezső mentelmi jogának megsértését. A bizottság előtt önként megjelent Justh házelnök, valamint az emelvényen volt Thoroczky és Szentkirályi jegyzők előadása szerint a házelnök az emelvényre igyekvő Polonyi Dezsőt és Beniczky Ödönt a szombati ülés nagy zajában a rendesnél emelkedettebb hangon szólította fel az emelvény elhagyására. A bizottság javasolja, hogy a Ház térjen az eset fölött napirendre.

Polonyi Dezső áll fel erre és kijelenti, hogy ez esetenél jelenvolt tanuk előadásából meggyőződött, hogy levelének megírása félreértésen alapult. Ő nem akarta az elnököt megsérteni, sajnálja a levél tartalmát és azt visszavonja. Az elnök személye iránt egyébként is mély tisztelettel viseltetik.

A Ház erre a mentelmi bizottság javaslatát elfogadja.

Ezután áttérnek az ujoncjavaslat folytatóságos tárgyalására.

Nagy György beszél a javaslat ellen. A hadsereg magyartalanságát és a honvédség elnémítását panaszolja fel. Beszéde közben lép a terembe Justh Gyula, ki a függetlenségi párt hosszas éljenzéssel fogad. Nagy György az éljenzés után tulságos hosszú tünetet tart, mire Hódy Gyula feléje kiált: „No mi lesz Gyurka? nem téged éljeneznek!” Nagy György azt fe-

leli, hogy az elnök iránti tiszteletből tartott oly hosszú szünetet. Többen feléje kiáltják: „No Gyurka, ez volt eddig a legjobb gondolatod”, mire általános derűtség hangzik fel.

Nagy György azután tovább folytatja a javaslat elleni kifogásait és végül kijelenti, hogy azt nem fogadja el.

Az ülés, mely az ujoncjavaslat tárgyalásának befejezéséig délután 3 órakor záródik, még folyik.

Zanelláék kudarca.

BUDAPEST, febr. 16. A budapesti büntető bíróságnál ma tartották meg az esküdtzéki főtárgyalást Simó Ferenc volt fiumei hírlapíró ellen, kit egy három évvel ezelőtt megjelent, a fiumei olasz iskolák ellen irányuló cikke miatt fogott pörbe a fiumei városi iskolaszék. A mai tárgyaláson Zanella Richárd iskolaszéki elnök személyesen jelent meg.

Simó Ferenc beismeri a cikk szerzőségét és hangoztatja, hogy az nem a fiumei magyar iskolák hanem tisztán városi olasz iskolái és pedig főleg a városi polgári iskolák ellen irányul. Felemlíti, hogy a cikket az akkori választási izgalmak hatása alatt írta.

Az esküdtbíró Simót *felmenti* és az iskolaszéket elmarasztalta a költségekben.

Földrengés az Alföldön.

KECSKEMÉT, febr. 16. Ma hajnalban itt ismét háromszor ismétlődő földrengésszerű lökést észleltek, amelyek hasonlóak voltak a legutóbbi áldozó csütörtöki földrengés erejéhez. A lakosság ijedten futott ki a házakból. Több kemény bedől, számos ház fala megrepedt.

BUDAPEST, febr. 16. A kecskemétihez hasonló földrengést jelennek Ceglédről, Hódmezővásárhelyről és Fegyverházáról is.

Szerbia megszeppent.

BELGRÁD, febr. 16. A kormány a tegnapi hirdetett tiltakozó gyűléseket megakadályozta. A külügyminiszter magához rendelte a rendőrfőnököt és tudatta vele, hogy a kormány ragaszkodik ahhoz, hogy ilyenféle tüntető gyűlések megtartására a rendőrség nem adhat engedelmet, mert az ország érdekeit veszélyeztetik.

Diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy a belgrádi orosz követ is közbevetette magát, mert nyílt titok, hogy Ausztria—Magyarország nem tűr több provokálást Szerbia részéről. Érdekes, hogy a lapok, amelyek még tegnap telekürtölték az országot a készülődő gyűléssel, a betiltásról egy szót sem irnak.

Nem helyezik vád alá Kiamilt.

KONSTANTINÁPOLY, febr. 16. A kamara elvetette Carasso zsidó képviselőnek azt az indítványát, hogy a hadügyi és tengerészeti tárcák önkényes betöltése miatt hejyezzék vád alá Kiamil pasa volt nagyvezírt.

Színházüz 300 emberhalállal.

MEXIKO, febr. 16. Az i teni Flóra-színház a tegnapi esti előadás alkalmával leégett. Háromszáz ember a lángokban lelte halálát.

Lederer penzió Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal
A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio
naponta nagy előadás
Teljesen új műsor.

== Csak néhány napig. ==

Les deux Maximow

Mlle Dezon átváltozó csipketáncosnő, Marchillini Alfréd kómikus, Charly Lilly angol énekesnő és táncosnő, La belle Annette nemzetközi énekesnő, Cis an Dis zenebohócok, Walthon Poldi bécsi szubrett, Les Darcos duettisták a párizsi Folies Marignyből, Kosmos nővérek táncosnők stb. stb.

== Nagyszerű látványosság! ==
Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Uj magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vico della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagybecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Kifogástalan fogakat fogsorokat aranyhidakat stb. stb.

Csakis PÁLMAI ISTVÁN
fogműtermében
Fiume De la Ville szálló II. em.
készítenek precíz kivitelben.

Magyar családok

kik 8-10 krajcárt akarnak minden liter bornál megtakarítani, forduljanak az all' Agnello osteriához Via Germania 2. Isztriai fekete bor literje 24 kr.

„ fehér „ „ 24 „
I. minős. dalmát „ „ 26 „
fehér dalmát palackbor „ 36 „

Kéretik a n. é. közönség, hogy legalább fél litert vásároljon próbára, hogy a kitünő minőségről meggyőződjön. Naponta ezer hektoliter friss bor méretik ki a fenti áron.

Március I-ére kiadó lakás,
mely áll egy szoba, előszoba és konyhából butorral vagy anélkül. Cim Via Ciotta 8 III. em.

Perfekt magyar gyorsíró

a déli szünet alatt egy—másfél órai mellékfoglalkozásra kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percre Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

CirkvenicaPalace Hotel **THERAPIA** Sanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.Penzió 7 koronától.
Tökéletes orvosi berendezések. Orvos **dr. Groó Béla**.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni,
hogy a Deák korszó 30. szám alatt levő**KORONA VENDÉGLŐT** december 1-én átvettem.**Heti étlap:** Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Pusztai gulyás Szerda: Halak
Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halételek Szombat:
Különféle hurkák Vasárnap: Kitünő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 24 frt.

Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!
Tulajdonos: Ladányi György.**TIROLESE VENDÉGLŐ**

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak
Az idegenek találkozó helye.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUMCorso prolungato (az Eden kávéház mellett).
Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Első fiumei magyar

kárpitos és diszítóFiume, Corsia Deák 38 és via Serpen-
tina 20.Modern tükördívánok, szőnyegdíván, gar-
niturák, matracok készen kaphatókVállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitos,
diszító és angol börmunkát jutányos árban.Szíves pártfogást kér **Garami József**
a budapesti Steinschneider udv. szálló-
cég volt munkavezetője.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórák.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi
gyártmányok.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül
a tenger partján saját fürdővel és
kitünő konyhával. — Mérsékelt árak

VI. évfolyam

VI. évfolyam

A TENGERPARTFiume és az Adria partvidékének legelterjedtebb magyar napilapja január 1-én
hatodik évfolyamába lépett.**A TENGERPART**minden ízében független napilap, amely sem a hatalom sem magánemberek szolgál-
latában nem áll. Minden szava olvasóközönségének és a közérdekért íródik.
Fiume magyar sajtójának fejlődésében**A TENGERPART**határkövet jelent. Kikötővárosunkban ez az első állandó magyar napilap, melyet nem az államhatalom tart
fenn, hanem a fiumei magyarság odaadó pártfogása és szeretete, hogy a mind féltelenebbé váló nagyolasz és
nagyhorvát törekvésekkel szemben megvédje saját existenciális érdekeit ezen a tengermosta magyar földön.
Kérjük minden fiumei magyar ember szeretetét és támogatását, hogy fokozott erővel és
minél előbb nagyobb terjedelemben szolgálhassuk Fiumében a magyar faji, a magyar kulturális és a magyar
közgazdasági érdekeket.**A TENGERPART** előfizetési ára: 1 évre K 24.— félévre K 12.— negyedévre 6.— 1 óra K 2.—

Tisztviselők kedvezményes áron kapják „A TENGERPART-ot.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fiume, Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

VI. évfolyam

Telefon 229

VI. évfolyam